

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามหาชนของผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา และครูผู้สอน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้คือ

ขั้นที่ 1 ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา และครูผู้สอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 124 คน ครูที่ปรึกษา 124 คน และครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 จำนวนชั้นละ 124 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 620 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแยกประเภท (stratified random sampling) โดยใช้เกณฑ์ 1 ใน 3 (ประกอบ กรรณสูต 2529 : 8-9) จากโรงเรียนที่ได้แยกขนาดไว้แล้วในแต่ละอำเภอ เมื่อพิจารณาความเกณฑ์ดังกล่าวจะได้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 124 โรงเรียน ประชากรที่ใช้ศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง 620 คน

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนที่ใช้ในการวิจัย

ขนาดโรงเรียน	อำเภอ																		รวม	
	เมืองฯ		บ้านโป่ง		โพธาราม		ดำเนินสะดวก		บางแพ		ปากท่อ		จอมบึง		วัดเพลง		สวนผึ้ง			
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เล็กมาก	16	5	11	4	7	2	2	1	12	4	18	6	13	4	2	1	16	5	97	32
เล็ก	35	12	36	12	42	14	11	4	9	3	30	10	26	9	6	2	21	7	216	73
กลาง	6	2	9	3	6	2	13	4	2	1	1	1	3	1	-	-	2	1	40	15
ใหญ่	2	2	-	-	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4
รวม	59	21	56	19	55	18	27	10	24	9	49	17	42	14	8	3	39	13	357	124

นอกจากนี้จึงจับฉลากรายชื่อโรงเรียนตามจำนวนที่ต้องการเพื่อศึกษากลุ่มประชากรที่อยู่ในโรงเรียน โรงเรียนละ 5 คน คือ

1. ผู้บริหารโรงเรียน
2. ครูที่ปรึกษากิจกรรม
3. ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
4. ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ
5. ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขั้นที่ 2 การสร้างเครื่องมือการวิจัย

2.1 ผู้วิจัยได้ศึกษามหาบทของผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา ครูผู้สอน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา และผลการจัดกิจกรรมในปีการศึกษาที่ผ่านมาคือ ปีการศึกษา 2530 รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรม แล้วนำมาสร้างข้อคำถามขึ้น 3 ชุด เพื่อให้ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษาและครูผู้สอน โดยแบบสอบถามจะมี 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ เป็นคำถามชนิดเลือกตอบและเติมคำในช่องว่าง

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียน เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

2.2 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจ แกไข เพื่อให้ข้อคำถามครอบคลุมเนื้อหาและการใช้ภาษาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

2.3 นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วไปให้ยุหรงควุฒิจำนวน 8 ท่าน ตรวจความทองของเนื้อหา การใช้ภาษาและขอเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

2.4 นำเครื่องมือไปทดลองใช้กับผู้บริหาร ครูที่ปรึกษากับครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, 4 และ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีชุกชุมตัวอย่างประชากรจำนวน 6 โรงเรียน แล้วนำมาปรับปรุงส่วนวนภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 3 การเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์จากเลขาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติให้แจ้งแก่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี เพื่อขอความร่วมมือในการออกแบบสอบถามจากโรงเรียนในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร โดยผู้วิจัยเป็นผู้ส่งแบบสอบถามไปยังสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและได้รับคืน

ผู้บริหารโรงเรียนส่งไป 124 ชุด ได้รับคืน 124 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

ครูที่ปรึกษา ส่งไป 124 ชุด ได้รับคืน 124 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ส่งไป 124 ชุด ได้รับคืน 124 ชุด คิดเป็นร้อยละ

100

ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ส่งไป 124 ชุด ได้รับคืน 124 ชุด คิดเป็นร้อยละ

100

ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่งไป 124 ชุด ได้รับคืน 124 ชุด คิดเป็นร้อยละ

100

ขั้นที่ 4 การเสนอข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ดังนี้

4.1 นำแบบสอบถามตอนที่ 1 มาแจกแจงความถี่แต่ละคำตอบ คิดเป็นร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

4.2 นำแบบสอบถามตอนที่ 2 มาแจกแจงความถี่ของคำตอบแต่ละข้อ แล้วหาค่าเฉลี่ย (มีชนิดเฉลี่ย) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดคะแนนแต่ละอันดับดังนี้

ปฏิบัติเป็นประจำ	เทียบกับคะแนน 5
ปฏิบัติเกือบเป็นประจำ	เทียบกับคะแนน 4
ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	เทียบกับคะแนน 3
ปฏิบัติน้อย	เทียบกับคะแนน 2
ปฏิบัติน้อยที่สุด	เทียบกับคะแนน 1

โดยมีความหมายของค่าเฉลี่ย ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5	หมายความว่า	ปฏิบัติเป็นประจำ
3.50 - 4.49	หมายความว่า	ปฏิบัติเกือบเป็นประจำ
2.50 - 3.49	หมายความว่า	ปฏิบัติเป็นบางครั้ง
1.50 - 2.49	หมายความว่า	ปฏิบัติน้อย
1.00 - 1.49	หมายความว่า	ปฏิบัติน้อยที่สุด

นำเอาค่าเฉลี่ยที่ได้มาเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

4.3 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษา เป็นการนำแบบสอบถามตอนที่ 3 มาแจกแจงความถี่ของแต่ละข้อ แล้วหาค่าเฉลี่ย (มีชนิดเลขคณิต) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยกำหนดค่าระดับคะแนนดังนี้

มากที่สุด	เทียบกับคะแนน	5
มาก	เทียบกับคะแนน	4
ปานกลาง	เทียบกับคะแนน	3
น้อย	เทียบกับคะแนน	2
น้อยที่สุด	เทียบกับคะแนน	1

โดยมีความหมายของค่าเฉลี่ยดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5	หมายความว่า	มีปัญหามากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายความว่า	มีปัญหามาก
2.50 - 3.49	หมายความว่า	มีปัญหাপานกลาง
1.50 - 2.49	หมายความว่า	มีปัญหาน้อย
1.00 - 1.49	หมายความว่า	มีปัญหาน้อยที่สุด

นำค่าเฉลี่ยที่ได้มานำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง พร้อมทั้งหาค่ารวมของค่าเฉลี่ยในแต่ละตอนด้วย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

$$\text{ร้อยละ} = \frac{X}{N} \times 100$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ยของรายการนั้น}$$

$$N = \text{จำนวนตัวอย่างประชากร}$$

$$\text{ค่าเฉลี่ยเลขคณิต} \quad \bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

$$\sum fX = \text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมด}$$

$$N = \text{จำนวนตัวอย่างประชากร}$$

$$\text{ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน} \quad S.D. = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}$$

$$\bar{X} = \text{คะแนนในแต่ละระดับ}$$

$$f = \text{จำนวนผู้ตอบแต่ละข้อคำถาม}$$

$$= \text{ผลรวม}$$

$$N = \text{จำนวนตัวอย่างประชากร}$$

$$\text{ค่าเฉลี่ยเลขคณิต} \quad \bar{X}_F = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^k N_i X_i$$

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรวม

$$S_t = \sqrt{\frac{\sum^k N_i (S_i^2 + d_i^2)}{N}}$$